
Til
Nordisk råd

Kopi

Fra
Nordisk Ministerråd

Emne

Svar på spørgsmål fra Nordisk Råds Miljø- og Naturressourceudvalg samt Redegørelse til Nordisk Råds temasession 2014 vedrørende Status for fiskerikonflikterne om sild og makrel

---

Ved Stranden 18
DK-1061 København K

Tel +45 3396 0200
Fax +45 3396 0202
www.norden.org

31. marts 2014
13-01401-8

Svar på spørgsmål fra Nordisk Råds Miljø- og Naturressourceudvalg samt Redegørelse til Nordisk Råds temasession 2014 vedrørende Status for fiskerikonflikterne om sild og makrel

1. Baggrund

Klimavariabilitet har historisk set resulteret i betydelige ændringer i fiskebestandenes og fiskerienes udbytte, i Nordøst Atlanten. Klimaeffekterne kan være direkte, såsom ved at inducere fysiologiske ændringer, eller indirekte gennem for eksempel virkninger på deres rovdyr eller deres bytte. Dermed har klimaforandringerne potentiale for store økonomiske og samfundsmæssige konsekvenser for de lande, regioner og samfund der er afhængige af fiskeri.

På den nordlige hemisfære, har forandringer i udbredelse af fiskebestande på grund af klimaforandringer resulteret i en ekstensiv nordlig udbredelse. Under den nuværende varme periode i Nordatlanten har Nordøst Atlantisk makrel udvidet sin migration længere til nord og vest. Hvorvidt dette skyldes klimaforandringer er usikkert. Årsagen er sandsynligvis at finde i en dynamisk proces hvor faktorer som bestandsstørrelse, temperatur, adgang til føde (zooplankton) og oceanografiske forhold virker sammen. Makrelbestanden er uvanlig stor og det er sandsynlig at dette påvirker migrationsmønstret.

Sild og makrel er en del af det pelagiske kompleks i Nord Atlanten, som også omfatter blandt andet lodde og blåhvilling. Sild i Nordatlanten deles i to hovedbestande den norske vår-gydende sild og den islandske sommer-gydende sild. Sild og makrel er af stor økonomisk betydning for alle kyststaterne der er involverede i pelagiske fiskerier i Nordatlanten.

EK-FJLS (Fiskeri og Havbrug) har gennem lang tid støttet forskningsprojekter, som har fokuseret på problemstillinger relateret til de pelagiske bestande og løsninger til generelle forvaltningsproblemstillinger. Landene har samtidig øget deres forskningsindsats med henblik på, at øge den videnskabelige kundskab om de pelagiske bestandes vandringsmønstre og udbredelse. Konflikter om fordelingen af kvoterne på de pelagiske bestande håndteres af de eksisterende fora, og det er derfor ikke et

spørgsmål som Nordisk Ministerråd kan tage op, eller en dialog som Nordisk Ministerråd er klar til at indgå.

2. Den videnskabelige rådgivning om total fangst og det realiserede total fangst af sild og makrel i Nordatlanten

Information om den videnskabelige rådgivning om total fangst af sild og makrel i Nordatlanten og det realiserede totale fangst kommer fra ICES, det internationale havforskningsråd, som er det rådgivende organ for fiskeriforvaltning i medlemslandene, og hvor alle nordiske landene er medlemmer.

Ifølge ICES har fangst af makrel været stigende siden 2005, og har været omkring 900 tusind tons siden 2010. ICES rådgivningen om det anbefalede total fangst (TAC) for makrel i Nordatlanten har været mellem 497-672 tusind tons 2010-2013, det realiserede total fangst været 862-930 tusind tons over samme periode, det vil sige, at fangsten har i denne periode altid overskrevet signifikant, det anbefalede TAC. Imidlertid må det bemærkes at der har kommet frem stærke indikationer om at makrel bestanden har været undervurderet i de sidste år og dermed at kvoteanbefalingerne har været lavere end det kunne have været grundlag for. ICES har nu udviklet et nyt model for evaluering af bestanden.

I perioden 2010 – 2013 var der ingen kyststatsaftale i effekt om forvaltning av makrel bestanden. De to største kyststaterne EU og Norge indgik årlige bilaterale aftaler om fangstkvote. De andre kyststater satte ensidige kvoter.

For 2014 rådgiver ICES at total fangst ikke overskrider 899 886 tons. ICES har oplyst, at en opdateret rådgivning vil blive udgivet ultimo maj 2014.

I en aftale mellem tre af kyststaterne, Norge, Færøerne og EU, fra 12. marts 2014, sætter deres fangst i 2014 til 1 047 tusind tons, aftalen forudsætter TAC på 1 240 tusind tons i 2014. I perioden 2015-2018 forudsætter aftalen at følge ICES anbefaling for TAC, ifølge den langsigtede anvendelsesstrategi udviklet i 2014.

Den norske vår-gydende sildebestand er reduceret, og alle årklasser efter 2004 har været små, denne tendens finder sted i ICES anbefalingerne, som har været stærkt reducerede over de seneste år. Det ICES anbefalede totale fangst af den norske vår-gydende sild i perioden 2010-2013 var højest 1483 tusind tons i 2010 og lavest 619 tusind tons i 2013. Anbefalet total fangst i 2014 er blevet reduceret til 418 tusind tons. Det realiserede total fangst over samme periode har aldrig overskredet det anbefalede TAC.

Islandske sommer-gydende sildebestanden var stærkt påvirket af *Ichthyophonus* infektion i de seneste år, men er nu ved at styrkes igen og i øjeblikket er infektion mortalitet observeret at være nul. Det ICES anbefalede total fangst af den islandske sommer-gydende sild i perioden 2010-2013 var højest 87 tusind tons i 2013/2014 og lavest 40 tusind tons i 2010/2011 og 2011/2012. Den realiserede totale fangst har i de sidste tre år været højere end det anbefalede TAC, mest 22 % i 2012/2013.

3. Nordisk Ministerråds bidrag til udvikling af løsningsmodeller

De aktiviteter EK-FJLS (Fiskeri og Havbrug) støtter, indenfor det pelagiske kompleks i Nordatlanten, har til formål at styrke det videnskabelige grundlag for beslutningstagere. Nordisk fiskerisamarbejde har på sine sidste to møder, i november 2013 og februar 2014, godkendt fem projekter som fokuserer på pelagisk kompleks i Nordatlanten. Kort beskrivelse af projekterne findes i Appendiks. Være særlig opmærksom på projektet "Fordeling af fiskerettigheder i Nordøst Atlanten på længere sigt", der arbejder med en redegørelse om nye tanker og ideer til et fremtidigt grundlag hvorpå fordeling af fiskerettigheder i Nordøst Atlanten kan finde sted. Arbejdet med havrets spørgsmål kunne også være særlig interessant, med hensyn til Nordisk Råd.

Udover de ovenstående aktiviteter har både NORA og Nordforsk har støttet flere aktiviteter som har direkte henvisning til det pelagiske kompleks i Nordatlanten. Endvidere er prioriteringsprojektet "Klimaeffekter på primærerhvervene", af stor relevans.

4. Sammenfatning

Nordisk fiskerisamarbejde arbejder under den forudsætning at styrke det videnskabelige grundlag til at adressere de udfordringer som bæredygtig forvaltning af havets biologiske ressourcer indebærer. Det samme gælder for arbejdet med pelagiske bestande og løsninger til de generelle forvaltningsproblemstillinger som følge af ændringer i udbredelse af bestande til nord og vest.

Sigurður Ingi Jóhannsson,
Islands Minister for fiskeri, landbrug og miljø.

Appendiks: Projekter i nordisk regi indenfor pelagisk kompleks i Nordatlanten.

Projekter det nordiske fiskerisamarbejde har nyligt igangsat og handler om pelagisk kompleks i Nordatlanten.

POLSHIFTS – Poleward shifts in the pelagic complex, an effect of climate change?

Formålet er, at samle specialister i pelagiske fiskearter, herunder genetikere, klimatologer, fiskere og forvaltere i en Nordisk konference der skal belyse geografiske ændringer i fiskebestandenes udbredelse, herunder om tendensen til nordligere udbredelse har en genetisk komponent og er relateret til klimaforandringer. Der vil blive fokuseret på anvendelsen af nye metoder indenfor genetisk og økonomisk analyse.

Fordeling af fiskerettigheder i Nordøst Atlanten på længere sigt.

Nordisk Marin Tænketaank udarbejder et debatoplæg og diskuterer nye tanker og ideer til et fremtidigt grundlag hvorpå fordelingen af fiskerettigheder i Nordøst Atlanten kan finde sted. Debatoplægget udarbejdes af en bred kreds af "sagkyndige" fra forskning, forvaltning, rådgivning og erhverv i de nordiske lande/landområder. Sagkyndigkredsen omfatter personer med baggrund indenfor jura, økonomi, statskundskab, sociologi og fiskeri. I forbindelse med udarbejdelsen afholdes to workshops. Oplægges publiceres i første omgang som et NMR/NMTT Arbejdsrapport.

Samarbejde og konflikter i fiskeriet.

Formålet er, at kortlægge eksisterende og potentielle samarbejds- og konfliktområder indenfor fiskerisektoren. Endvidere, at udvikle rekommandationer for øget og mere effektivt samarbejde mellem fiskerorganisationer, forskningsinstitutter, industrien og forvaltningsorganer. Der vil blive gennemført en konference med fokus på samarbejde mellem industri og forskere og på lovgivningen omkring fiskeprodukter i de nordiske lande. Projektet vil publicere et "Policy brief" med rekommandationer.

Two sessions on changing fisheries in the North-East Atlantic/Arctic Ocean at the 38th Annual Conference of the Center for Oceans Law and Policy in Bergen Norway, 26-27th. June.

Sessionerne adresserer de generelle spørgsmål omkring hvorledes man forvalter fiskerierne i situationer hvor udbredelser og fiskerimønstre ændrer sig. Man vil specifikt adressere effekter af klimaændringer på fordelinger af pelagiske fiskearter og diskutere kyststatsallokering af fiskerettigheder for delte bestande og herunder konfliktløsningsmodeller.

Pelagisk krise.

En undersøgelse over mulige løsningsmodeller for de konflikter der er om pelagiske fiskebestande. Resultaterne formidles som videnskabelige artikler og overfor interessenter indenfor erhverv og forvaltning. Undersøgelsen fokuserer på en forskningsbaseret tilgang, herunder spilteori samt invitere til deltagelse fra erhvervet og det politiske (EU) system.

Projekter NORA har støttet over de sidste år og handler om pelagisk kompleks i Nordatlanten.

Makrelbestand: Igangværende projekt, som undersøger den atlantiske makrelbestand.

Prøver fra forskellige gyde- og fiskeormåder i islandske, færøske og norske farvande, samt canadiske, bliver undersøgt for genetisk variation og bestandsidentifikation. Det forventes, at de endelige resultater kan blive et vigtigt indspil i den fremtidige regulering af det nordatlantiske makrelfiskeri.

Projektet er omtalt i NORA Årsrapport 2013 (side 18-19), som kan hentes her <http://ipaper.ipapercms.dk/Nora/Aarsrapport2013/>

Fælles fiskeflåde: Projektet afsluttedes med rapporten Joint fleet - The way towards more effective fisheries in the North Atlantic?

The report examines whether a different organization of the pelagic fishery (fishing for mackerel, herring, capelin and blue whiting) in Norway, Iceland and the Faroe Islands would make the industry more effective. The report analyses the fish stocks and the pelagic fishery regulations, both internationally and nationally, of the last years. Subsequently, a case study of the fishing fleets in the three countries is conducted. The results show that it would be profitable to have a joint fleet in the region, but that the advantage is not as great as expected.

Rapporten er udgivet i serien NORA REPORTS og kan her hentes i Ipaper-format: <http://ipaper.ipapercms.dk/Nora/JointFleet/>.

Konferencen The Pelagic Complex.

Projektets hovedaktivitet var gennemførelsen af konference på Færøerne, der indgik som en del af aktiviteterne under det danske formandskab for Nordisk Minsiterråd i 2010.

Resultaterne fra konferencen, som NORA var medarrangør af, er sammenfattet i rapporten The Pelagic Complex in the North East Atlantic Ocean.

Rapporten er udgivet i serien TemaNord, nummer 2011:531 og kan hentes her: <http://www.norden.org/da/publikationer/publikationer/2011-531>

Konferencen Seas the Future.

Projektets hovedaktivitet var gennemførelsen af konference på Færøerne i 2011.

Konferencen, som NORA var medarrangør af, var oprindeligt tænkt som en del af det danske formandskab for Nordisk Minsiterråd (hvorunder Færøerne varetog formandskabet i Embedsmandskomiteen for fiskeripolitik), blev udskudt til det efterfølgende år, fordi det af kalendermæssige grunde ikke var muligt i 2010 at sikre den ønskede deltagelse på politisk niveau.

Globaliseringsinitiativet: Klimaændringens påvirkning på naturressurser i Norden.

Dette programmet tar for seg konsekvensene som klimaendringene har på naturressursene i den nordiske regionen. Resultatene fra programmet skal brukes i utarbeidelsen av en klimapolitikk innenfor dette området.

Programmet "Climate Change Impacts, Adaptation and Mitigation in Nordic Primary Industries" er et tematisk nettverksprogram utformet av Nordisk ministerråd i samarbeid med NordForsk.

Slutrapport for programmet publiceres medio maj 2014. Endvidere publiceres policy brief, policy rekommandationer for beslutningstagere.

Netværkene:

- Nordic Network: Climate Impacts on Fish, Fishery Industry and Management in the Nordic Seas
- Arctic char; a species under threat and with great potentials in the age of climate change (NORDCHAR)
- Sustainable Primary Production in a Changing Climate
- Nordic Forage Crops Genetic Resources Adaptation Network (NOFOCGRAN)
- Nordic Research Network on Animal Genetic Resources in the Adaptation to Climate Change
- Forest Soil C Sink Nordic Network